BESTUURSOVEREENKOMST
PLANUITWERKING MEANDERENDE MAAS

Datum: 7 september 2020

Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat

Provincie Noord-Brabant

provincie Gelderland

Waterschap Aa en Maas

Natuurmonumenten

Gemeente Oss

Gemeente West Maas en Waal

Gemeente Wijchen

Waterschap Rivierenland

BESTUURSOVEREENKOMST PLANUITWERKING MEANDERENDE MAAS

ONDERGETEKENDEN:

1. De minister van Infrastructuur en Waterstaat, mevrouw C. van Nieuwenhuizen, rechtsgeldige vertegenwoordiger van de Staat der Nederlanden, gezeteld te 's-Gravenhage, tevens handelend als bestuursorgaan, verder te noemen: 'de Minister';

2. Gedeputeerde Staten van de provincie Noord-Brabant, handelend als bestuursorgaan, en de provincie Noord-Brabant als zodanig, beide rechtsgeldig vertegenwoordigd door gedeputeerde P.C.T.G. Smit handelend ter uitvoering van een besluit van Gedeputeerde Staten van 24 maart 2020, daartoe gemachtigd door Gedeputeerde Staten en de Commissaris van de Koning de heer W.B.H.J. van de Donk, hierna gezamenlijk te noemen: "Noord-Brabant";

3. Gedeputeerde Staten van de provincie Gelderland, handelend als bestuursorgaan, en de provincie Gelderland als zodanig, beide rechtsgeldig vertegenwoordigd door gedeputeerde P. van 't Hoog, handelend ter uitvoering van een besluit van Gedeputeerde Staten van 17 maart 2020, daartoe gemachtigd door Gedeputeerde Staten en de Commissaris van de Koning de heer J.C.G.M. Berends, hierna gezamenlijk te noemen: "Gelderland";

4. Dagelijks bestuur van het Waterschap Aa en Maas, handelend als bestuursorgaan, en het Waterschap Aa en Maas als zodanig, gezeteld te 's-Hertogenbosch, beide rechtsgeldig vertegenwoordigd door de heer P.M.J. van Dijk, daartoe gemachtigd door het dagelijks bestuur en de dijkgraaf, de heer L.H.J. Verheijen, verder te noemen: Waterschap;

5. Vereniging Natuurmonumenten, in deze rechtsgeldig vertegenwoordigd door de heer L. Koreman, handelend ter uitvoering van het gebiedsprogramma MeerMaas van Vereniging Natuurmonumenten, hiertoe gemachtigd door het bestuur en de directie van Vereniging Natuurmonumenten bij volmacht van 8 december 2016, verder te noemen: 'Natuurmonumenten';

6. Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Oss, handelend als bestuursorgaan, namens deze: de heer J.L.E.M.H. van der Schoot, wethouder, en de burgemeester van de gemeente Oss, handelend als vertegenwoordiger van gemeente Oss, gezeteld te Oss, namens deze: de heer J.L.E.M.H. van der Schoot, verder te noemen: Oss;

7. Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente West Maas en Waal, handelend als bestuursorgaan, namens deze: de heer R.G.C.M. Cruijsen, wethouder, en de burgemeester van de gemeente West Maas en Waal, handelend als vertegenwoordiger van gemeente West Maas en Waal, gezeteld te Beneden-Leeuwen, namens deze: de heer R.G.C.M. Cruijsen, verder te noemen: West Maas en Waal;

8. Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Wijchen, handelend als bestuursorgaan, namens deze: de heer P.L.J. Loermans, wethouder, en de burgemeester van de gemeente Wijchen, handelend als vertegenwoordiger van gemeente Wijchen, gezeteld te Wijchen, namens deze: de heer P.L.J. Loermans, verder te noemen: Wijchen;

9. Dagelijks bestuur van het Waterschap Rivierenland, handelend als bestuursorgaan, en het Waterschap Rivierenland als zodanig, gezeteld te Tiel, beide rechtsgeldig vertegenwoordigd door de mevrouw H. Roorda, daartoe gemachtigd door het dagelijks bestuur en de dijkgraaf, de heer C. Verdaas, verder te noemen: Rivierenland;

Hierna gezamenlijk te noemen 'Partijen'.

OVERWEGENDE DAT:

A. Partijen gezamenlijk uitvoering willen geven aan de realisatie van het Project Meanderende Maas;

B. Partijen met de uitvoering de volgende doelstellingen willen bereiken:
   - Het versterken van de primaire waterkering (dijktraject 36-3), zodanig dat de wettelijke veiligheidsnorm 1/10.000 jaar wordt gerealiseerd;
   - Het door rivierverruimende maatregelen realiseren van minimaal 11 cm netto waterstandsdaling;
   - Het realiseren van Natuur Netwerk Brabant (NNB) door ontwikkeling van een grote eenheid van rivier- en moeraslandschap;
   - Het realiseren van Kader Richtlijn Water (KRW) doelen;
   - Het versterken en beleefbaar maken van de ruimtelijke kwaliteit in het gebied, o.a. door het aantrekkelijk inrichten en toegankelijk maken van het gebied, het koesteren van cultuurhistorie (o.a. behoud bakenbomen) en bijdragen aan de visualisatie en beleving van de Zuiderwaterlinie;
   - Het versterken van de vrijetijdseconomie, door een recreatief aantrekkelijk gebied met bovenregionale betekenis en allure te ontwikkelen;
   - Het bevorderen van duurzaamheid, door o.a. het toepassen van gebiedseigen grond en korte transportafstanden voor grond bij uitvoering van de dijkversterking;
   - Het verbeteren van het woonklimaat en de vitaliteit van kernen, door een aantrekkelijk gebied te ontwikkelen;
   - Het stimuleren van economie en ondernemerschap, onder andere door het verbeteren van de (haven)toegang van het Burgemeester Delenkanaal en het borgen van de goede bevaarbaarheid van de Maas voor zowel beroeps- als pleziervaart;

C. Partijen vaststellen dat er maatschappelijk meerwaarde wordt bereikt door het gelijktijdig, gezamenlijk en integraal uitvoeren van de maatregelen om deze doelstellingen te behalen;

D. Het dijktraject (36-3) aan de Brabantse zijde is opgenomen in de programmering van het Hoogwaterbeschermingsprogramma (HWBP) en dat een sobere en doelmatige dijkversterking (incl. wettelijke inpassing en compensatie) in aanmerking komt voor subsidie uit het HWBP;

E. In het bestuurlijk overleg MIRT (BO MIRT) van oktober 2016 is afgesproken dat de Minister budget beschikbaar stelt voor rivierverruimende maatregelen voor de korte termijn (2030) en dat Ravenstein-Lith één van de projecten is waarvoor een integrale MIRT-Verkenning wordt gestart;

F. De Minister hiertoe de Startbeslissing Integrale verkenning Ravenstein-Lith heeft ondertekend (15 december 2016), mede op basis van een onderliggende eerdere Bestuursovereenkomst (ondertekend op 12 december 2016 door Regionale Partijen) waarin tevens afspraken zijn gemaakt over de financiele bijdragen aan het Project over de verkenningsfase en de realisatie;

G. Een integrale (MIRT/HWBP) Verkenning is uitgevoerd, die heeft geleid tot een door alle Partijen gedragen integraal voorkeursalternatief en een advies van Partijen aan de Minister (door Stuurgroep Meanderende Maas d.d. 11 december 2019);

H. Het voorkeursalternatief rivierverruimende en gebiedsgerichte maatregelen bevat die uiterlijk in 2028 gerealiseerd dienen te worden en dijkversterkingsmaatregelen die uiterlijk in 2025 gereed zijn (het Voorkeursalternatief is opgenomen in bijlage I);

I. Natuurmonumenten – conform de te verlenen vergunning – in samenwerking met Rijkswaterstaat tot realisatie van de maatregelen Demen-Dieden en project Oeverzone Diedensche Uiterdijk komt en daarmee een waterstanddaling van minimaal 6 cm netto effectueert, hetgeen een belangrijke bijdrage levert aan de totaal minimaal te realiseren 11 cm;

J. Een ontwerp Interprovinciale structuurvisie is vastgesteld door Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant en Gelderland (resp. d.d. 20 en 21 januari 2020), met als doel het voorkeursalternatief planologisch te verankeren én om een lange termijn perspectief voor het Meanderende Maas gebied te schetsen. De structuurvisie definitief is vastgesteld door Provinciale Staten van Noord-Brabant en Gelderland (resp. d.d. 3 en 1 juli 2020);

K. Het Dagelijks Bestuur van Aa en Maas het voorkeursalternatief voor de dijkversterking heeft vastgesteld (d.d. 28 januari 2020) geheel in lijn met het advies van de Partijen genoemd onder G;

L. De Minister het MIRT-2 besluit KRW-programma op 20 april 2020 heeft genomen, waarin budget is gereserveerd voor maatregelen van project Meanderende Maas die bijdragen aan de Kader Richtlijn Water (KRW)-doelen;

M. Aa en Maas het verzoek aan het HWBP heeft gedaan om de vermeden kosten van dijkversterking door rivierverruimende maatregelen in het project, vanuit de Dijkrekening toe te kennen aan de rivierverruiming. Dat de vermeden kosten door de programmadirectie zijn getoetst en akkoord bevonden en op basis daarvan zijn opgenomen in het HWBP-programmavoorstel 2021-2026;

N. Vanuit de programmatische aanpak grote wateren (PAGW) zijn door het Rijk gelden toegekend aan het projectgebied Meanderende Maas. Deze gelden hebben betrekking op gebieden die reeds eerder bestemd zijn voor natuurontwikkeling en die in de Interprovinciale structuurvisie in het toekomstbeeld onderdeel zijn van het perspectief 'Riviernatuurpark' (zie tevens overweging J). Over de inzet hiervan moeten nog aanvullende afspraken gemaakt worden tussen Partijen;

O. Voor de subsidieverlening vanuit het HWBP een positieve beschikking nodig is op het Plan van Aanpak Planuitwerking (en later ook voor de Realisatie) om zo budget beschikbaar te hebben voor de uitvoering van de dijkversterking;

P. De Minister d.d. 10 juli 2020 de Voorkeursbeslissing Meanderende Maas heeft genomen;

Q. De vigerende bestuursovereenkomst van 12 december 2016, met de afronding van de Verkenning, afloopt en een nieuwe overeenkomst met het oog op het vervolg nodig is;

R. Partijen nadere afspraken willen maken over de Planuitwerking Meanderende Maas (inclusief voorbereiding realisatiefase) en de bekostiging van het project met de kennis die de Verkenning heeft opgeleverd.

KOMEN ALS VOLGT OVEREEN:

Artikel 1 Begrippen en definities

1.1. Deze Bestuursovereenkomst Planuitwerking Meanderende Maas wordt hierna afgekort en aangeduid als de 'Overeenkomst';

1.2. De Overeenkomst bestaat uit de tekst van de Overeenkomst en haar Bijlagen;

1.3. Bij strijdigheid van hetgeen is opgenomen in de tekst van de Overeenkomst en de Bijlagen gaat hetgeen in de tekst van de Overeenkomst is opgenomen vóór op hetgeen is opgenomen in de Bijlagen. Voor Bijlagen die later worden toegevoegd, na een wijziging van de Overeenkomst als bedoeld in artikel 11, geldt dat deze wel prevaleren boven de tekst van de Overeenkomst.

1.4. In de Overeenkomst wordt begrepen onder de navolgende begrippen en omschrijvingen:

- *Alliantie:* Alliantie van de waterschappen en Rijkswaterstaat, waarmee Partijen samenwerken aan versterking van de primaire waterkeringen;
- *Budget:* Het bedrag dat door de Partijen beschikbaar is gesteld voor alle uitgaven ten behoeve van de Verkenning, Planuitwerking en de realisatie van de maatregelen en voorzieningen die onderdeel zijn van de Voorkeursbeslissing;
- *Deltafonds:* Het Deltafonds bevat financiële middelen om investeringen in waterveiligheid, zoetwater en waterkwaliteit en het beheer en onderhoud van het Rijk dat hierop betrekking heeft vanuit het Rijk te financieren. Ook kan uit het Deltafonds subsidie worden verstrekt voor maatregelen voor waterveiligheid, zoetwater en waterkwaliteit van andere overheden;
- *Dijkrekening:* De versterking van primaire keringen die in beheer zijn van een waterschap, worden bekostigd op basis van cofinanciering. Hiervoor is door het Deltafonds de Dijkrekening ingericht, waaraan de waterschappen gezamenlijk 40% bijdragen en het Rijk 50%. De resterende 10% bestaat uit een projectgebonden aandeel van het betrokken waterschap;
- *HWBP:* Hoogwaterbeschermingsprogramma; het programma van maatregelen om in 2050 alle primaire keringen op een sobere en doelmatige wijze versterkt te hebben, zodat deze voldoen aan de wettelijke normen zoals die zijn vastgelegd in de Waterwet;

- *IBOI:* Index Bruto Overheidsinvesteringen;
- *Interprovinciale structuurvisie:* Structuurvisie waarin Noord-Brabant en Gelderland hun gezamenlijke visie op het ruimtelijk beleid en de hoofdlijnen van nieuwe ontwikkelingen voor het gebied van Meanderende Maas vastleggen;
- *MIRT:* Het Meerjarenprogramma Infrastructuur Ruimte en Transport. In het MIRT staat welke ruimtelijke opgaven er zijn voor een gebied, wat de gezamenlijke oplossingen zijn en welke investeringen hiervoor nodig zijn;
- *Plangebied:* Het gebied zoals weergegeven in bijlage II;
- *Planuitwerking(sfase):* De fase waarin de Planuitwerking van de Voorkeursbeslissing plaatsvindt. Deze fase wordt afgerond met een vastgesteld en goedgekeurd Projectplan Waterwet (of Projectbesluit) en overige benodigde besluiten op de hoofdlijnen van het plan (nader gespecificeerd in artikel 4.3), een Projectbeslissing en een daarop volgende beslissing over een te verlenen subsidie vanuit het HWBP voor de Realisatiefase;
- *Proceskosten:* De proceskosten bestaan uit product-, personeels- en overheadkosten ten behoeve van het uitvoeren van de taken van de Projectorganisatie;
- *Project:* De realisatie van het Project Meanderende Maas conform het Voorkeursalternatief zoals omschreven in bijlage I;
- *Projectbeslissing:* De beslissing die conform de MIRT-systematiek door de Minister wordt genomen in het kader van de afronding van de Planuitwerkingsfase en overgang naar de Realisatiefase. Essentie van de Projectbeslissing is dat er finale duidelijkheid is over de scope van het project, de realisatieperiode, de bekostiging, de verdeling tussen partijen en de marktbenadering (bron: *Spelregels MIRT*, november 2016);
- *Projectbesluit:* Het projectbesluit kan - na inwerkingtreding van de Omgevingswet - worden gezien als de opvolger van onder meer het projectplan uit de Waterwet. Het projectbesluit is een bevoegdheid van het Rijk, provincies en waterschappen voor vaak complexe projecten in de fysieke leefomgeving met een publiek belang;
- *Projectorganisatie:* De verdeling van taken, bevoegdheden en werkzaamheden ten behoeve van de Planuitwerkingsfase binnen een gemeenschappelijke organisatie/samenwerking van de Partijen (nader uitgewerkt in artikelen 4 en 8);
- *Projectplan Waterwet:* Het wettelijk instrument voor de waterbeheerder (de Minister, het waterschap) om de aanleg of (grote) wijziging van waterstaatswerken uit te voeren. In het projectplan staat het werk beschreven en de wijze waarop het zal worden uitgevoerd;
- *Realisatiefase:* De fase waarin het project wordt uitgevoerd, conform de Projectbeslissing, in lijn met het plan van aanpak Planuitwerking en de uitvoeringsstrategie die in de Planuitwerkingsfase zijn opgesteld;
- *Realisatieovereenkomst*: Een publiek-publieke (en/of publiek-private) overeenkomst waarin (een deel van de) Partijen nadere afspraken onderling vastleggen inzake de taak-, verantwoordelijkheid- en risicoverdeling;
- *Vermeden kosten:* De rivierverruimingsmaatregelen in het Project leiden tot een verlaging van de waterstand op de rivier en daarmee tot een reductie van de dijkversterkingsopgave en bij die opgave behorende kosten. In de Waterwet is vastgelegd dat deze kostenbesparingen (ofwel de 'vermeden kosten') voor de dijkversterking, aangewend kunnen worden voor de bekostiging van de betreffende rivierverruimingsmaatregel. Het Project leidt tot vermeden kosten voor dijkversterking op het traject Ravenstein-Lith én op de bovenstrooms gelegen trajecten Cuijk-Ravenstein en Boxmeer-Cuijk.
- *Voorkeursalternatief:* Betreft het voorkeursalternatief Meanderende Maas (zie bijlage I), zoals vastgesteld door de Stuurgroep op 11 december 2019; dat na de Voorkeursbeslissing door de Minister, in de Planuitwerkingsfase nader wordt uitgewerkt;
- *Voorkeursbeslissing:* De beslissing van de Minister om het Project Meanderende Maas op te nemen in het MIRT na de Verkenningsfase. De Voorkeursbeslissing beschrijft het Voorkeursalternatief en de onderbouwing daarvan, in het bijzonder voor wat betreft de Rijksdoelen en -middelen (rivierverruiming, KRW, economie).

Artikel 2 Doel van de Overeenkomst

2.1. Het doel van deze Overeenkomst is:

1. Het maken van afspraken over het - conform de Voorkeursbeslissing - uit te werken Voorkeursalternatief (zie bijlage I), de bestuurlijke samenwerking, taken en verantwoordelijkheden, de bekostiging, de aanspraak op vermeden kosten dijkversterking en de risicoverdeling in de Planuitwerkingsfase van het Project;
2. Het maken van afspraken over de randvoorwaarden voor de Realisatiefase van het Project en de bekostiging en verdeling daarvan.

2.2 De samenwerking van Partijen heeft uiteindelijk als doel te komen tot een gelijktijdige, gezamenlijke en integrale uitvoering van het Project. Resultaten van de samenwerking zijn:

1. Een vastgesteld en goedgekeurd Projectplan Waterwet (of Projectbesluit) en overige benodigde besluiten op de hoofdlijnen van het plan (nader gespecificeerd in artikel 4.3), waarmee realisatie van het project publiekrechtelijk mogelijk wordt gemaakt;
2. Een Projectbeslissing die voldoet aan de voorwaarden uit het MIRT spelregelkader;
3. Een beschikking door de programmadirectie HWBP namens de Minister voor een financiële bijdrage aan de realisatie(fase), gebaseerd op een subsidieaanvraag die voldoet aan de eisen die de Regeling subsidies hoogwaterbescherming 2014 daaraan stelt;
4. Het behouden van draagvlak;
5. Een door Partijen gedragen wijze van marktbenadering en aanbesteding van de realisatie;
6. Een door Partijen gedragen wijze van integrale grondverwerving.

2.3 Belangrijke voorwaarden om deze resultaten te bereiken - en waar deze Overeenkomst op ziet - zijn:

1. Dat Partijen voldoende capaciteit en/of middelen beschikbaar stellen voor het (tijdig) doorlopen van de Planuitwerkingsfase;
2. Dat er een duidelijke, effectieve en transparante rolverdeling is tussen Partijen.

2.4 Uitgangspunt is de planning zoals opgenomen in artikel 9.

Artikel 3 Proces en planuitwerking

3.1 De ondertekening van deze Overeenkomst markeert de start van de Planuitwerkingsfase.

3.2 Het Voorkeursalternatief (zie bijlage I) wordt uitgewerkt en hiervoor worden de benodigde (planologische) besluiten voorbereid (nader gespecificeerd in artikel 4.3).

3.3 De Planuitwerkingsfase wordt afgerond met de benodigde vastgestelde (planologische) besluiten (nader gespecificeerd in artikel 4.3), een Projectbeslissing én een daarop volgend besluit over subsidieverlening door de programmadirectie HWBP namens de Minister voor de Realisatiefase.

3.4 Gedurende de Planuitwerkingsfase wordt het aanbestedingstraject - het (vroegtijdig) benaderen van de markt en het komen tot realisatieovereenkomsten - voorbereid en gestart, overeenkomstig de randvoorwaarden in artikel 7.

3.5 De grondverwerving in de Planuitwerkingsfase krijgt vorm vanuit een gezamenlijke strategie, waarbij het uitgangspunt is dat Partijen de krachten bundelen en als één partij naar buiten toe treden en alle kosten van de grondverwerving voor het project ten laste komen van het project. Partijen streven naar een minnelijke verwerving van gronden. Een grondverwervingsplan zal aan de bij grondverwerving betrokken Partijen (nader benoemd in artikel 4) ter besluitvorming worden voorgelegd. Anticiperend daarop zullen de relevante Partijen (nader benoemd in artikel 4) grondverwerving gecoördineerd, actief en 'best for project' voortzetten op basis van de verantwoordelijkheden en titels die een Partij zelf heeft/kan inzetten ten behoeve van haar te realiseren doel(en).

3.6 Aa en Maas vervult een trekkende rol in de Planuitwerking en in het formeren en faciliteren van een gemeenschappelijke projectorganisatie. De werkzaamheden die bij deze rol horen zijn nader omschreven in artikel 4.5.B.

3.7 De gemeenschappelijke projectorganisatie is verantwoordelijk voor het betrekken van relevante Partijen bij de uitwerking van maatregelen uit het Voorkeursalternatief. Dit betreft in ieder geval de publieke instanties die verantwoordelijk zijn voor toetsing van maatregelen en effecten van maatregelen aan algemene of specifieke beleids- en vergunningseisen.

Artikel 4 Taken en verantwoordelijkheden Partijen tijdens de Planuitwerkingsfase

4.1 Iedere Partij draagt binnen zijn eigen (wettelijke) taken, (wettelijke) verantwoordelijkheden en (wettelijke) bevoegdheden bij aan de werkzaamheden gedurende en ten behoeve van de Planuitwerkingsfase en zet daarvoor de benodigde eigen capaciteit en/of middelen in.

4.2 Partijen spannen zich in om: publiekrechtelijke en privaatrechtelijke medewerking voortvarend te verkrijgen en/of te verlenen, onverminderd de publieke (wettelijke) taken en verantwoordelijkheden van Partijen, met inachtneming van wettelijke procedures en beginselen van behoorlijk bestuur;

4.3 De medewerking, zoals benoemd in het tweede lid, heeft betrekking op in ieder geval:
- (herziening of wijzigingen van) bestemmingsplan of inpassingsplan op grond van Wet ruimtelijke ordening;
- projectplan en vergunningen in het kader van de Waterwet;
- ontgrondingenvergunning;
- vergunning Wet natuurbescherming;
- overige publiekrechtelijke toestemmingen voor zover benodigd om tot een uitvoerbaar Project te komen;
- of de equivalenten van deze besluiten na inwerkingtreding van de Omgevingswet (zoals Projectbesluit of omgevingsplan).

4.4 Partijen informeren elkaar structureel over initiatieven en (voortgang van) werkzaamheden die zij met betrekking tot maatregelen uit het Voorkeursalternatief ontplooien. Ook informeren Partijen elkaar over initiatieven en werkzaamheden die geen onderdeel zijn van het Voorkeursalternatief, maar wel bijdragen aan of een raakvlak hebben met het toekomstbeeld zoals opgenomen in de interprovinciale structuurvisie.

4.5 In de Planuitwerkingsfase zullen Partijen gezamenlijk het Voorkeursalternatief (zie bijlage I) uitwerken. In onderstaande sub-artikelen zijn per Partij de taken en verantwoordelijkheden beschreven:

A *De Minister*, spant zich in voor:

1. De besluitvorming in het kader van de Projectbeslissing en daarmee samenhangende besluiten, waarvoor de Minister het bevoegd gezag is, in overeenstemming met deze Overeenkomst;
2. Het in personele zin bijdragen aan een gemeenschappelijke projectorganisatie dan wel aan procesafstemming, waarbij de Minister de volgende punten verzorgt:
   a. De afstemming tussen door de Minister aangestuurde ontwikkelingen en het Project, in ieder geval betreffende: de Kaderrichtlijn Water (KRW), de Programmatische Aanpak Grote Wateren (PAGW) en het programma Integraal Rivier Management (IRM);
   b. Een passende technische uitwerking inclusief optimalisaties van de rivierverruimende en KRW-gerelateerde maatregelen;
   c. Het toezicht op en (laten) uitwerken van de taakstelling van het project om minimaal 11 cm waterstandsdaling te realiseren;
   d. Het bijdragen aan het leveren van relevante kennis, waaronder die op het gebied van rivierkunde, nautische veiligheid, vergunningverlening in het kader van de Waterwet, beheer en onderhoud en onteigeningsprocedure;
   e. Het leveren van inbreng en kennis bij het voorbereiden van de aanbesteding(en) voor de ondersteuning van de Planuitwerking en voor de Realisatie;

f. Het bijdragen aan het tot uitvoering brengen van de grondverwerving, door medewerking te verlenen aan en actief te participeren in het team grondverwerving (door een vertegenwoordiging vanuit Rijkswaterstaat);

3. Het beschikbaar stellen van de bij haar in eigendom zijnde gronden (d.d. 26 maart 2020) binnen het Voorkeursalternatief die benodigd zijn voor de uitvoering van het te maken werk;
4. Het tijdig beschikbaar stellen van de overeengekomen financiële middelen zoals nader uitgewerkt in artikel 5 van deze Overeenkomst.

B *Aa en Maas,* spant zich in voor:

1. Het vervullen van een bestuurlijk trekkende rol én de rol van ambtelijk opdrachtgever bij het komen tot een goedgekeurd Projectplan Waterwet (of Projectbesluit) en overige benodigde besluiten op de hoofdlijnen van het plan (nader gespecificeerd in artikel 4.3), een Projectbeslissing én het komen tot een subsidieverlening door de programmadirectie HWBP namens de Minister voor de Realisatiefase. Daarbij draagt Aa en Maas tevens zorg voor de afstemming tussen het MIRT- en HWBP-traject en de benodigde publiekrechtelijke besluiten;
2. Het formeren en faciliteren van een gemeenschappelijke projectorganisatie en het in personele zin bijdragen aan die organisatie, waarbij Aa en Maas de volgende punten verzorgt:
   a. Het (laten) invullen van de projectleiding/sturing namens Partijen;
   b. De projectbeheersing (in tijd, geld, kwaliteit, risico's) en het leveren van (voortgang)rapportages;
   c. Het betrekken van Partijen en de omgeving bij de werkzaamheden en de ontwikkelingen in het Project;
   d. Het zorgdragen voor een passende technische uitwerking inclusief optimalisaties van de dijk (traject 36-3), gebaseerd op de ontwerpkaders en normen uit de Waterwet, de spelregels van het HWBP en de beleid- en beheerkaders van Aa en Maas in samenhang met de beoogde gebiedsinrichting;
   e. Het verkrijgen van de benodigde publiekrechtelijke besluiten en vergunningen bij de betreffende bevoegde instanties;
   f. Het organiseren, voorbereiden en uitvoeren van de aanbesteding(en) voor de ondersteuning bij de planuitwerking;
   g. Het organiseren en voorbereiden van de aanbesteding(en) voor de realisatie;
   h. Het bijdragen aan het tot uitvoering brengen van de grondverwerving, door medewerking te geven aan het team grondverwerving en daarin de coördinerende rol te vervullen;
3. Het beschikbaar stellen van de bij Aa en Maas in eigendom zijnde gronden (d.d. 26 maart 2020) binnen het Voorkeursalternatief die benodigd zijn voor de uitvoering van het te maken werk;
4. Het tijdig beschikbaar stellen van de overeengekomen financiële middelen zoals nader uitgewerkt in artikel 5 van deze Overeenkomst.

C *Noord-Brabant,* spant zich in voor:

1. Het in personele zin bijdragen aan een gemeenschappelijke projectorganisatie dan wel aan procesafstemming, waarbij Noord-Brabant de volgende punten verzorgt:
   a. Het zorgdragen voor de integratie van maatregelen/uitwerkingen voor de dijkverbetering, de rivierverruiming en het gebied én de ruimtelijke kwaliteit;
   b. De afstemming tussen door Noord-Brabant aangestuurde ontwikkelingen en het Project, in ieder geval betreffende: het Groen Ontwikkelfonds Brabant (GOB), Natuur Netwerk Brabant, provinciaal recreatiebeleid en cultuurhistorisch beleid;
   c. Het eigenaarschap en de coördinatie van de regionale inbreng in de BO-MIRT;
   d. De coördinatie van de benodigde vergunningen volgens de gecoördineerde projectprocedure op grond van de Waterwet (of mogelijk coördinatie op grond van de Omgevingswet en de Algemene Wet bestuursrecht);
   e. Het voorbereiden van het provinciale goedkeuringsbesluit bij het Projectplan Waterwet (of Projectbesluit) in overleg met Gelderland;
   f. Het bijdragen aan het tot uitvoering brengen van de grondverwerving, door medewerking te verlenen aan en actief te participeren in het team grondverwerving;
2. Het beschikbaar stellen van de bij Noord-Brabant in eigendom zijnde gronden (d.d. 26 maart 2020) binnen het Voorkeursalternatief die benodigd zijn voor de uitvoering van het te maken werk;

3. Het tijdig beschikbaar stellen van de financiële middelen zoals nader uitgewerkt in artikel 5 van deze Overeenkomst.

D Gelderland, spant zich in voor:

1. Het in personele zin bijdragen aan een gemeenschappelijke projectorganisatie dan wel aan procesafstemming, waarbij de provincie de volgende punten verzorgt:
   a. De afstemming over de voor het Project gewenste aanpassing van eigendommen van Gelderland, in ieder geval betreffende de aanpassing aan de provinciale weg N329, ten behoeve van een brug;
   b. Het mede zorgdagen voor de verdere uitwerking van maatregelen voor de rivierverruiming en het gebied en de ruimtelijke kwaliteit;
   c. Het samen met Noord-Brabant voorbereiden van de benodigde vergunningen volgens de gecoordineerde projectprocedure op grond van de Waterwet (of coördinatie op grond van de Omgevingswet en de Algemene Wet bestuursrecht);
   d. Het mede voorbereiden van het provinciale goedkeuringsbesluit bij het Projectplan Waterwet (of Projectbesluit).
3. Het beschikbaar stellen van de bij haar in eigendom zijnde gronden (d.d. 26 maart 2020) binnen het Voorkeursalternatief die benodigd zijn voor de uitvoering van het te maken werk. Voor Gelderland betreft dit de provinciale weg N329 ter hoogte van de nieuw te realiseren doorsteek;
4. Het tijdig beschikbaar stellen van de financiële middelen zoals nader uitgewerkt in artikel 5 van deze Overeenkomst.

E Natuurmonumenten, spant zich in voor:

1. Het in personele zin bijdragen aan een gemeenschappelijke projectorganisatie dan wel aan procesafstemming, waarbij Natuurmonumenten de volgende punten verzorgt:
   a. Het mede verkrijgen van de benodigde publiekrechtelijke besluiten en vergunningen bij de betreffende bevoegde instanties;
   b. Het leveren van inbreng en kennis bij het voorbereiden van de aanbesteding(en) voor de ondersteuning van de Planuitwerking en de Realisatie;
   c. Het bijdragen aan het tot uitvoering brengen van de grondverwerving, door medewerking te verlenen aan en actief te participeren in het team grondverwerving;
2. De verwerving van gronden in de kern van de Diedensche Uiterdijk ten behoeve van zelfrealisatie;
3. Het beschikbaar stellen van de bij Natuurmonumenten in eigendom zijnde gronden (d.d. 26 maart 2020), dan wel gedurende het Project verworven gronden, binnen het Voorkeursalternatief die benodigd zijn voor de uitvoering van het te maken werk.

F Oss, spant zich in voor:

1. Het in personele zin bijdragen aan een gemeenschappelijke projectorganisatie dan wel aan procesafstemming, waarbij de gemeente de volgende punten verzorgt:
   a. De afstemming tussen door de Oss aangestuurde ontwikkelingen en het Project, in ieder geval waar het gaat over de ontwikkeling van de haven bij Oss en het Burgemeester Delenkanaal en de verkeerscirculatie in het gebied;
   b. Het er voor zorgdragen dat de beoogde maatregelen mogelijk zijn of worden gemaakt binnen het gemeentelijk planologisch beleid (het bestemmingsplan);
   c. Het mede verkrijgen van de benodigde publiekrechtelijke besluiten en vergunningen bij de betreffende bevoegde instanties;
   d. Het leveren van inbreng en kennis bij het voorbereiden van de aanbesteding(en) voor de ondersteuning van de Planuitwerking en voor de Realisatie;
   e. Het bijdragen aan het tot uitvoering brengen van de grondverwerving, door medewerking te verlenen aan en actief te participeren in het team grondverwerving;
   f. Het bijdragen aan de totstandkoming en uitvoering van de bakenbomenstrategie;
2. Het beschikbaar stellen van de bij Oss in eigendom zijnde gronden (d.d. 26 maart 2020) binnen het Voorkeursalternatief (indien aan de orde), die benodigd zijn voor de uitvoering van het te maken werk;

3. Het tijdig beschikbaar stellen van de financiële middelen zoals nader uitgewerkt in artikel 5 van deze Overeenkomst.

G *West Maas en Waal,* spant zich in voor:

1. Het in personele zin bijdragen aan een gemeenschappelijke projectorganisatie dan wel aan procesafstemming, waarbij de gemeente de volgende punten verzorgt:
   a. De afstemming tussen door de gemeente West Maas en Waal aangestuurde ontwikkelingen en het Project, in ieder geval betreffende: de ontwikkeling van de Gouden Ham e.o., het zorgdragen voor een goede verkeerscirculatie in het gebied en de aanleg van (een) fietspad(en);
   b. Het er voor zorgdragen dat de beoogde maatregelen mogelijk zijn /worden gemaakt binnen het gemeentelijk planologisch beleid (het bestemmingsplan);
   c. Het mede verkrijgen van de benodigde publiekrechtelijke besluiten en vergunningen bij de betreffende bevoegde instanties;
   d. Het bijdragen aan de totstandkoming en uitvoering van de bakenbomenstrategie;
2. Het tijdig beschikbaar stellen van de financiële middelen zoals nader uitgewerkt in artikel 5 van deze Overeenkomst.

H *Wijchen,* spant zich in voor:

1. Het in personele zin bijdragen aan een gemeenschappelijke projectorganisatie dan wel aan procesafstemming, waarbij de gemeente de volgende punten verzorgt:
   a. Het bijdragen aan de totstandkoming en uitvoering van de bakenbomenstrategie.
2. Het tijdig beschikbaar stellen van de financiële middelen zoals nader uitgewerkt in artikel 5 van deze Overeenkomst.

I *Rivierenland,* spant zich in voor:

1. Het in personele zin bijdragen aan een gemeenschappelijke projectorganisatie dan wel aan procesafstemming, waarbij Rivierenland de volgende punten verzorgt:
   a. Het mede zorgdragen voor een passende technische uitwerking van de geul Appeltern-Maasbommel.

4.6 Ten aanzien van het huidig en toekomstig beheer en onderhoud van gronden en functies in het plangebied spreken Partijen af:

1. Elke Partij is verantwoordelijk voor het beheer en onderhoud en bijbehorende beheerskosten van objecten, waarop vanuit een wettelijke taak en/of vanuit grondeigendom de verplichting tot beheer en onderhoud bij de betreffende organisatie ligt;
2. Voor objecten waarvan de functie wijzigt of wordt aangepast als gevolg van het Project, zullen Partijen gedurende de planuitwerking en uiterlijk bij vaststellen van een ontwerp Projectplan Waterwet/ Projectbesluit nadere afspraken met betrekking tot het beheer en onderhoud maken;
3. De kosten voor beheer en onderhoud maken geen onderdeel uit van de projectkosten.

Artikel 5 Financiële afspraken

De totale verwachte kosten voor de verkenning, planuitwerking en realisatie van het Project komen volgens de laatste raming op 263,9 mln. EUR (incl. BTW, prijspeil 2019). De realisatiekosten zijn geraamd op 235,4 mln. EUR, met een spreiding van 16%, waardoor er met 70% zekerheid gezegd kan worden dat het realisatiebedrag tussen de 200 en 275 mln. EUR ligt. De raming is gebaseerd op het Voorkeursalternatief. De geraamde proceskosten (voor verkennings- en planuitwerkingsfase) bedragen 28,5 mln. EUR. De proceskosten van de realisatiefase maken onderdeel uit van de realisatiekosten.

5.1 Met het ondertekenen van deze Overeenkomst zegt de Minister ten behoeve van het Project toe:

1. Een bedrag van 28,4 mln. EUR in de Rijksbegroting te reserveren ten behoeve van een bijdrage aan waterveiligheid, die het resultaat is van rivierverruimende maatregelen als onderdeel van de gebiedsontwikkeling. Uit dit bedrag wordt ook bijgedragen aan de proceskosten voor de verkenning (zijnde 1,8 mln. EUR), planuitwerking en de realisatie;
2. Een bedrag van 5,1 mln. EUR in de Rijksbegroting te reserveren ten behoeve van de grondverwerving, proceskosten planuitwerking en realisatiekosten van de maatregelen; geul Maasbommel, meander Diedensche Uiterdijk en meander De Waarden en het streven om hiermee minimaal 6,7 km geulen aan te leggen die voldoen aan de KRW-doelstellingen. Tevens wordt onderzoek gedaan naar:
   a. de vergunbaarheid van een geul ten westen van de huidige KRW-geul bij Maasbommel (0,5 km);
   b. een ontwerp-optimalisatie van de geul bij Ossenkamp, zodanig dat bestaande KRW-waarden zoveel mogelijk in tact blijven;

De in dit artikel genoemde bedragen zijn alle incl. BTW, prijspeil 2019. Deze bedragen worden jaarlijks geindexeerd met de IBOI, zoals gehanteerd door het ministerie van Financiën.

5.2 Met het onderteken van deze Overeenkomst spreken de Minister en Aa en Maas als Alliantiepartners in het HWBP af:

1. Dat het Waterschap zal bevorderen dat het programmabestuur van de Alliantie een bedrag van 135,8 mln. EUR in haar programmering opneemt, ten behoeve van de verwachte realisatiekosten voor de waterveiligheidsopgaven, gebaseerd op het sober en doelmatige dijkversterkingsreferentie (scenario dijkversterking);
2. Dat het genoemde bedrag in het eerste lid een voorlopige reservering betreft en het definitieve bedrag bij de subsidiebeschikking voor de realisatiefase, op basis van de dan geraamde uitvoeringskosten (na doorvoering van optimalisaties) door de Minister wordt vastgesteld;
3. Dat de verwachte Planuitwerkingskosten definitief zullen worden bepaald na en op basis van de geraamde kosten van een door de programmadirectie getoetst Projectplan Planuitwerking. De uiteindelijk toe te kennen subsidie zal louter betrekking hebben op subsidiabele kosten in het kader van de waterveiligheid;
4. In de huidige HWBP-programmering een reservering op te nemen voor de Planuitwerkingskosten van 13,8 mln. EUR;
5. Dat de Minister het in het HWBP-programmavoorstel 2021-2026 opgenomen bedrag van 4,1 mln. EUR beschikbaar stelt aan het Project, als bijdrage aan de vermeden kosten dijkversterking op de dijktrajecten Cuijk-Ravenstein en Boxmeer-Cuijk, als gevolg van de waterstandsdaling die door het Project Meanderende Maas wordt gerealiseerd;

De in dit artikel genoemde bedragen zijn alle incl. BTW, prijspeil 2019. De definitieve bedragen worden vastgesteld in de beschikking, inclusief eventuele tussentijdse prijsstijgingen. De exacte hoogte van de subsidie wordt mede bepaald door de rechtmatigheid daarvan.

5.3 Met de ondertekening van de Overeenkomst zegt Noord-Brabant ten behoeve van het Project toe:

1. Een bedrag van maximaal 25 mln. EUR bij te dragen ten behoeve van de realisatie van natuur in het kader van het Natuurnetwerk Brabant volgens de daarvoor geldende subsidievoorwaarden van het GOB; dit bedrag is inclusief reeds gedane bijdragen uit het verleden en exclusief de bijdrage vanuit het GOB voor de projecten Demen-Dieden en Oeverzone Diedensche Uiterdijk;
2. Een bedrag van 3 mln. EUR te reserveren in haar begroting ten behoeve van waterveiligheid langs de grote rivieren voor realisatie van rivierverruiming binnen het Project, conform het besluit van Gede-

puteerde Staten van Noord-Brabant d.d. 27 september 2016. Uit dit bedrag wordt ook evenredig bijgedragen aan de proceskosten voor de verkenning, planuitwerking en realisatie. Reeds gemaakte kosten kunnen in mindering worden gebracht bij dit bedrag;

De in dit artikel genoemde bedragen zijn alle incl. BTW, prijspeil 2019. Voor het bedrag genoemd in lid 1 zijn de subsidievoorwaarden van het GOB van toepassing. De waarde van de grond, c.q. de waardedaling wordt bepaald op basis van taxatie. Het bedrag genoemd in lid 2 betreft een vast bedrag.

5.4 Met de ondertekening van de Overeenkomst zegt Natuurmonumenten toe:

1. Een bijdrage aan het project ter waarde van 50,2 mln. EUR, te leveren op verschillende manieren:
   a. Een deel van de bijdrage, ter waarde van 24 mln. EUR, bestaat uit de maatregelen project Oeverzone Diedensche Uiterdijk en Demen-Dieden welke in zelfrealisatie zullen worden uitgevoerd, waarmee Natuurmonumenten minimaal 6 cm netto waterstanddaling realiseert;
   b. Verder zal Natuurmonumenten haar huidige en toekomstige grondposities (incl. delfstoffen, waarvan de marktwaarde op geld wordt gekwantificeerd), met behoud van eigendom, inzetten voor de gezamenlijk ontwikkeling en realisatie van De Waarden, Lelyzone De Waarde, Lelyzone Ossekamp en een groot gedeelte van de Diedensche Uiterdijk (met uitzondering van een nader te bepalen gedeelte van de kern, welke nog in particulier eigendom is);
   c. De kern van de Diedensche Uiterdijk zal door Natuurmonumenten in zelfrealisatie worden ontwikkeld;
   d. Natuurmonumenten zegt toe – in afstemming met team grondverwerving – actief en zelfstandig te participeren in de verwerving van gronden (d.m.v. cofinanciering uit het GOB) en zo bij te dragen aan de natuurwaarden in de uiterwaarden.
   e. Een bijdrage aan de proceskosten voor de planuitwerking indien van toepassing;
2. Onder de voorwaarde dat:
   a. De genoemde bijdragen in lid 1 bekostigd kunnen worden uit het Revolving Fund Meer-Maas van Natuurmonumenten en;
   b. De gronden voor de ontwikkeling van de kern van de Diedensche Uiterdijk (genoemd onder 1c) door Natuurmonumenten aangekocht wordt.

De in dit artikel genoemde bedragen zijn alle incl. BTW, prijspeil 2019 en zullen niet worden geïndexeerd.

5.5 Met de ondertekening van de Overeenkomst zegt Oss ten behoeve van het Project toe:

1. Een bedrag van 1,3 mln. EUR te reserveren in haar begroting ten behoeve van de uitvoering van maatregelen ter verbetering van de toeristisch/recreatieve en regionaal economische infrastructuur en behoud en versterking van bakenbomen. Uit dit bedrag wordt ook evenredig bijgedragen aan de proceskosten voor de verkenning, planuitwerking en de realisatie;
2. Een bedrag van 0,5 mln. EUR in te brengen ten behoeve van de ontwikkeling van Zuiderwaterlinie en Ravenstein. Actief te verkennen of er – aanvullend op dit bedrag - cofinanciering vanuit ondersteunende fondsen/(subsidie)regelingen te verkrijgen is. De inbreng vanuit Oss (incl. eventuele aanvullende cofinanciering) wordt ter afweging in de programmabegroting 2021-2024 van Oss ingebracht. De uiteindelijke hoogte van de inbreng - en de oplossing - is afhankelijk van het bedrag dat door de raad beschikbaar wordt gesteld en van eventuele cofinanciering. Eind 2020 wordt besloten of en op welke wijze dit onderdeel opgenomen wordt als onderdeel van de te realiseren scope.

De in dit artikel genoemde bedragen zijn alle incl. BTW, prijspeil 2019 en zullen niet worden geïndexeerd.

5.6 Met de ondertekening van de Overeenkomst zegt Gelderland ten behoeve van het Project toe:

1. Een bedrag van 1,75 mln. EUR te reserveren in haar begroting ten behoeve van de cofinanciering met West Maas en Waal voor het fietspad ten zuiden van Maasbommel alsmede dat een impuls wordt gegeven aan de ruimtelijke kwaliteit in het projectgebied aan de Gelderse zijde. Uit dit bedrag wordt ook evenredig bijgedragen aan de proceskosten voor de planuitwerking en de realisatie.

Het in dit artikel genoemde bedrag is incl. BTW, prijspeil 2019 en zal niet worden geïndexeerd.

5.7 Met de ondertekening van de Overeenkomst zegt West Maas en Waal ten behoeve van het Project toe:

1. Een bedrag van 0,585 mln. EUR te reserveren in haar begroting ten behoeve van de financiering van de realisatie van het fietspad ten zuiden van Maasbommel. De financiering van de realisatie van het

fietspad bestaat naast de bijdrage van West Maas en Waal uit cofinanciering door Gelderland op basis van een onderlinge verdeelsleutel (1/3 West Maas en Waal, 2/3 Gelderland);

2. Een bedrag van 0,2 mln. EUR te reserveren in haar begroting voor het bekostigen van de instandhouding, beheer en onderhoud van de bakenbomenstrategie en de uitvoering daarvan op het eigen grondgebied;

Uit deze bedragen wordt ook evenredig bijgedragen aan de proceskosten voor de planuitwerkingsfase en de voorbereiding van de realisatiefase voor het fietspad en de bakenbomenstrategie.

De in dit artikel genoemde bedragen zijn alle incl. BTW, prijspeil 2019 en zullen niet worden geïndexeerd.

5.8 Met de ondertekening van de Overeenkomst zegt Wijchen ten behoeve van het Project toe:

1. Een bedrag toe van 0,075 mln. EUR te reserveren in haar begroting voor het bekostigen van de totstandkoming van de bakenbomenstrategie en de uitvoering daarvan op het eigen grondgebied.

Het in dit artikel genoemde bedrag is incl. BTW, prijspeil 2019 en zal niet worden geïndexeerd.

5.9 Partijen zullen zo snel mogelijk nadere afspraken maken over het tijdstip en de wijze van beschikbaar stellen van de gelden. Het streven is naar zo efficiënt mogelijk kasbeheer waarbij Partijen indien (voor)financiering aan de orde is in overleg treden.

5.10 Financieringsafspraken zullen bij het nemen van de Projectbeslissing zo nodig worden herijkt en vastgelegd in een overeenkomst voor de realisatiefase.

Artikel 6 Risicoverdeling tussen Partijen

6.1 De aanpak van de projectorganisatie zal zich expliciet richten op het beheersen van de risico's van alle Partijen. Deze aanpak kenmerkt zich onder andere door het gefaseerd uitvoeren van het project met (tussentijdse) besluiten door bevoegde personen, de wijze waarop de markt zal worden ingezet en de wijze waarop de kosten worden gemonitord en gerapporteerd. Bij de beheersing van de (financiële) risico's zal in ieder geval worden uitgegaan van de mogelijkheden die volgen uit de van toepassing zijnde subsidieregelingen (in ieder geval de Regeling subsidies hoogwaterbescherming 2014 en het GOB).

6.2 Indien er tijdens de planuitwerkingsfase omstandigheden optreden, die tot een overschrijding van het budget dreigen te leiden, treden Partijen in overleg. In dat geval zullen Partijen zoeken naar aanvullende financiering en/of verdere besparing van kosten door bijstelling van doelen of bijstelling van scope of het behalen van mijlpalen.

6.3 Voor de start van de Realisatiefase zullen nadere afspraken gemaakt worden over de verdeling van de (financiële) risico's tussen Partijen in Realisatieovereenkomsten. Uitgangspunt zal zijn dat deze nadere afspraken zullen moeten borgen dat de verplichtingen en risico's bij de Partij(en) komt/komen te liggen, voor realisatie van onderdelen of werkzaamheden waar betreffende Partij(en) verantwoordelijk voor zijn.

Artikel 7 Marktbenadering en realisatie

7.1 Gelijktijdig aan de planuitwerking wordt de marktbenadering voorbereid en gestart. Dit heeft als doel de kennis en kunde van de markt tijdig te betrekken en meer zekerheid te verkrijgen over de integrale uitvoering en kosten van het Project. Partijen spreken, binnen de kaders van de Voorkeursbeslissing, daarbij af dat:

1. Er vier Partijen zijn die een rol hebben en samenwerken in de (voorbereiding van) realisatie, te weten Aa en Maas, de Minister (door Rijkswaterstaat), Oss en Natuurmonumenten;
2. Deze Partijen kunnen besluiten tot het betrekken van een (consortium van) marktpartij(en) tijdens de planuitwerking;
3. De markt in concurrentie wordt uitgedaagd in het verder optimaliseren van de grondstromen en het benutten van innovaties binnen het beschikbare budget zodanig dat de meerwaarde leidt tot een optimaal projectresultaat voor alle Partijen gezamenlijk;

4. Ná de Voorkeursbeslissing en vóórdat een verplichting (definitieve gunning) wordt aangegaan met een (consortium van) marktpartij(en) voor deelname in de planuitwerking, wordt dit ter besluitvorming voorgelegd aan de opdrachtgevende partijen voor de realisatie als genoemd onder sub 1;
5. Ná het aangaan van de verplichting (definitieve) gunning van een (consortium van) marktpartij(en) voor deelname in de planuitwerking en vóórdat een verplichting wordt aangegaan met een (consortium van) marktpartij(en) voor de realisatie van het werk wordt een uitvoeringsbesluit voorgelegd aan de Stuurgroep;
6. Partijen maken nadere afspraken welke Partij richting (het consortium van) marktpartij(en) zal optreden als aanbestedende dienst en (gedelegeerd) opdrachtgever. Hierbij wordt in beginsel er van uitgegaan dat Aa en Maas deze rol invult van de vier opdrachtgevende Partijen genoemd in sub 1, met in achtneming van de afspraken over risicoverdeling (artikel 6).

Artikel 8 Organisatie

8.1 Partijen zijn gezamenlijk verantwoordelijk voor de planuitwerkingsfase. Uitgangspunten voor de organisatie daarvan zijn:
1. Partijen dragen zorg voor het instellen van een adequate projectorganisatie voor de Planuitwerking. Partijen richten daartoe een gemeenschappelijke organisatie op, met in achtneming van de verantwoordelijkheden en inspanningsverplichtingen benoemd in artikel 4. De invulling van de organisatie wordt nader bepaald en vastgelegd in een Plan van Aanpak Planuitwerking, dat door Partijen wordt vastgesteld;
2. Er is een Stuurgroep die bestaat uit bestuurlijke vertegenwoordigers van Partijen. Dit overleg bespreekt de knelpunten in de samenwerking van Partijen, neemt beslissingen binnen de randvoorwaarden van de Overeenkomst (en indien nodig over zaken waarin de Overeenkomst niet voorziet) op basis van overeenstemming en bewaakt de periodieke voortgang. Dit overleg wordt in een bijeenkomst gezamenlijk voorbereid door de Partijen onder aansturing van de projectmanager. De voorzitter van de stuurgroep is de Dijkgraaf van Aa en Maas;
3. Er is een Opdrachtgeversoverleg dat bestaat uit vertegenwoordigers van Aa en Maas, Noord-Brabant, Oss, Rijkswaterstaat en Natuurmonumenten. Dit overleg bespreekt de sturing en voortgang op aanpak en kwaliteit, waarbij onder andere afspraken worden gemaakt over de benodigde inzet van mensen en middelen;
4. De kosten voor de organisatie maken deel uit van de proceskosten;
5. Partijen stellen een gemeenschappelijke communicatiestrategie op en stemmen communicatie uitingen met elkaar af.

Artikel 9 Planning

9.1 Uitgangspunt is de start van de Realisatiefase (tevens afronding van de Planuitwerkingsfase) in 2023.

9.2 De Stuurgroep stelt zo spoedig mogelijk een nader uitgewerkte planning – als onderdeel van het Plan van aanpak planuitwerkingsfase – vast, met daarin onder meer de planning van de nadere uitwerking van het ontwerp, de onderzoeken, de benodigde tussentijdse- en hoofdbesluiten, de grondverwerving en het aanbestedingstraject.

9.3 Partijen streven er naar dat:
1. De maatregelen die nodig zijn om het wettelijk veiligheidsniveau voor de primaire waterkering te realiseren, uiterlijk in 2025 zijn uitgevoerd;
2. De maatregelen die bijdragen aan de KRW-doelen, uiterlijk in 2027 zijn uitgevoerd;
3. De maatregelen gericht op natuurontwikkeling waarvoor subsidie vanuit het GOB wordt verstrekt te realiseren uiterlijk eind 2027;
4. De overige rivierverruimende en gebiedsgerichte maatregelen uiterlijk in 2028 zijn uitgevoerd;

en dat dit is geborgd in een marktbenaderingsstrategie en aanbestedingsvoorwaarden.

9.4 De Stuurgroep kan in overleg met subsidiërende partijen besluiten om van genoemde termijnen in artikel 9.3 lid 1, 2 en 3 af te wijken, maar alleen als hier zwaarwegende argumenten voor zijn, bijvoorbeeld als dit een substantiële kostenbesparing oplevert of overlast aan omgeving substantieel kan worden verminderd

én alleen als de afwijking is afgestemd en in overeenstemming blijft met de relevante landelijke programma's (zoals HWBP) of Europese richtlijnen (zoals KRW) en relevante financiële kaders (zoals het GOB).

9.5 De Stuurgroep kan besluiten om van genoemde termijn in artikel 9.3 lid 4 af te wijken, als er onvoorziene ontwikkelingen optreden die tot vertraging leiden.

9.6 De maatregelen genoemd in artikel 9.3 lid 1 en 2 zijn leidend voor de planning met dien verstande dat te allen tijde getracht zal worden om de uitvoering van de diverse maatregelen dusdanig op elkaar af te stemmen dat dit het meest gunstig is vanuit financieel oogpunt.

Artikel 10 Onvoorziene omstandigheden

10.1 Een onvoorziene omstandigheid die met zich brengt dat ongewijzigde uitvoering van (enige bepaling van) deze Overeenkomst naar maatstaven van redelijkheid en billijkheid niet (meer) kan worden vereist, kan leiden tot (gedeeltelijke) wijziging of (gedeeltelijke) opzegging van deze Overeenkomst.

10.2 De Partij, aan wiens zijde een omstandigheid als bedoeld in artikel 10.1 opkomt, is gehouden de Partijen daarvan onmiddellijk schriftelijk in kennis te stellen en in overleg te treden om de ontstane situatie en de consequenties daarvan te beperken en zo mogelijk in onderling overleg op te lossen in de geest van deze Overeenkomst.

10.3 Dit overleg zal plaatsvinden binnen 1 maand nadat een Partij de wens hiertoe aan de andere Partijen schriftelijk kenbaar heeft gemaakt.

10.4 Ingeval de in artikel 10.2 bedoelde procedures ertoe leiden dat de uitvoering van de Overeenkomst niet of althans niet op de door Partijen bij het aangaan van de Overeenkomst voorgestane wijze kan worden uitgevoerd bezien Partijen of deze Overeenkomst wijziging ofwel (gedeeltelijke) beëindiging behoeft.

10.5 Ingeval het overleg niet binnen drie maanden tot overeenstemming heeft geleid geldt de beëindigingsregeling zoals deze is opgenomen in artikel 12 van deze Overeenkomst.

10.6 Alle verplichtingen zoals omschreven in de Overeenkomst betreffen inspanningsverplichtingen. Indien Partijen vanuit hun publiekrechtelijke rol om hen moverende redenen (waaronder politiek of bestuurlijke redenen) rechtshandelingen (wensen te) verrichten en/of besluiten (wensen te) nemen die in strijd zijn met de aard en/of strekking van deze Overeenkomst of anderszins niet ten voordele strekken van het Project, kan dit nimmer leiden tot schadeplichtigheid van deze Partijen noch tot enige verplichting tot het betalen of vergoeden van enigerlei kosten.

Artikel 11 Wijziging Overeenkomst

11.1 Elke Partij kan, onverminderd de eventuele andere aan Partijen toegekende rechten tot wijziging, de andere Partij(en) schriftelijk verzoeken de Overeenkomst te wijzigen. De wijziging behoeft de schriftelijke instemming van alle Partijen.

11.2 Partijen treden in overleg binnen 1 maand nadat een Partij de wens daartoe aan de andere Partij(en) schriftelijk heeft medegedeeld.

11.3 De wijziging en de verklaringen worden als bijlage aan de Overeenkomst gehecht.

Artikel 12 Looptijd en beëindiging van de Overeenkomst

12.1 De Overeenkomst treedt in werking op de dag na (laatste) ondertekening en eindigt op het moment dat:
- de Planuitwerkingsfase is afgerond;
- en/of er een nieuwe bestuursovereenkomst voor de volgende fase is getekend;
- of op het moment dat de Partijen besluiten dat het project (vooralsnog) geen doorgang vindt.

12.2 Rechtsgevolgen die voortvloeien uit deze Overeenkomst en die naar hun aard geacht worden door te werken of eventueel ontstaan na beëindiging van deze Overeenkomst, worden afgehandeld conform het bepaalde in deze Overeenkomst.

12.3 In afwijking op het gestelde in artikel 12.1 kunnen Partijen afspreken deze Overeenkomst – of delen ervan – te verlengen in stappen van zes maanden. Een dergelijke afwijking kan alleen plaatsvinden na instemming door Partijen en na schriftelijke vastlegging.

12.4 Beëindiging van de Overeenkomst kan plaatsvinden door schriftelijke opzegging of ontbinding onder voorwaarden beschreven in artikel 13 en artikel 14.

Artikel 13 Opzegging

13.1 Elke Partij kan de Overeenkomst met inachtneming van een opzegtermijn van 2 maanden (tussentijds) opzeggen, indien een zodanige verandering van omstandigheden is opgetreden dat in redelijkheid en billijkheid niet van betreffende Partij kan worden verlangd dat de Overeenkomst wordt voortgezet. Onder een zodanige verandering van omstandigheden wordt begrepen door een der Partijen bestuurlijk vastgestelde bezuinigingen dan wel het niet goedkeuren van een begroting of begrotingsonderdeel ten laste waarvan een financiële bijdrage wordt verstrekt. De opzegging moet de verandering in omstandigheden vermelden.

13.2 Wanneer een Partij de Overeenkomst opzegt, blijft de Overeenkomst voor de overige Partijen in stand voor zover de inhoud en de strekking ervan zich daartegen niet verzetten en de projectfinanciering daardoor niet in gevaar komt.

Artikel 14 Ontbinding

14.1 Elke Partij is gerechtigd deze Overeenkomst geheel of gedeeltelijk te ontbinden, indien de andere Partij haar verplichtingen uit de Overeenkomst niet, dan wel niet deugdelijk nakomt en de niet-nakoming van een zodanige aard is dat deze een ontbinding rechtvaardigt, één en ander als bedoeld in artikel 6:265 e.v. van het Burgerlijk Wetboek. De gevolgen van deze ontbinding voor Partijen worden overeenkomstig artikel 6:265 e.v. van het Burgerlijk Wetboek geregeld.

Artikel 15 Geschillenregeling

15.1 Eventuele geschillen in verband met de uitvoering van deze Overeenkomst worden in eerste instantie in onderling overleg tot een oplossing gebracht, waarbij Partijen niet tussentijds over het geschil met derden zullen communiceren. Een geschil is aanwezig indien één der Partijen dat stelt en dit schriftelijk aan de andere partijen heeft medegedeeld.

15.2 Indien binnen 2 maanden na melding van een geschil over de uitvoering van deze bestuursovereenkomst, zoals bedoeld in lid 3, tussen Partijen geen overeenstemming is bereikt, staat het ieder van de Partijen vrij het geschil voor te leggen aan de rechtbank Den Haag.

Artikel 16 Publicatie

16.1 Binnen twintig werkdagen na laatste ondertekening van deze Overeenkomst wordt de tekst van deze Overeenkomst, exclusief de bijlagen, door de Minister gepubliceerd in de Staatscourant.

16.2 Bij wijzigingen van de Overeenkomst vindt het eerste lid overeenkomstige toepassing.

16.3 Van toetreden, uittreden, opzeggen of ontbinden wordt melding gemaakt in de Staatscourant.

Aldus overeengekomen en ondertekend te Dieden op 7 september 2020.

De Minister,
C. van Nieuwenhuizen

.....

Aa en Maas,
Voor deze lid dagelijks bestuur P.M.J. van Dijk

.....

Noord-Brabant,
Voor deze Gedeputeerde P.C.T.G. Smit

.....

Gelderland,
Voor deze Gedeputeerde P. van 't Hoog

.....

Oss,
Voor deze Wethouder J.L.E.M.H. van der Schoot

.....

Natuurmonumenten,
Voor deze algemeen directeur Marc van den Tweel

.....

West Maas en Waal,
Voor deze Wethouder R.G.C.M. Cruijsen

.....

Wijchen,
Voor deze Wethouder P.L.J. Loermans

.....

Rivierenland,
Voor deze Heemraad H. Roorda

.....

I VOORKEURSALTERNATIEF PROJECT MEANDERENDE MAAS

Separaat bijgevoegd
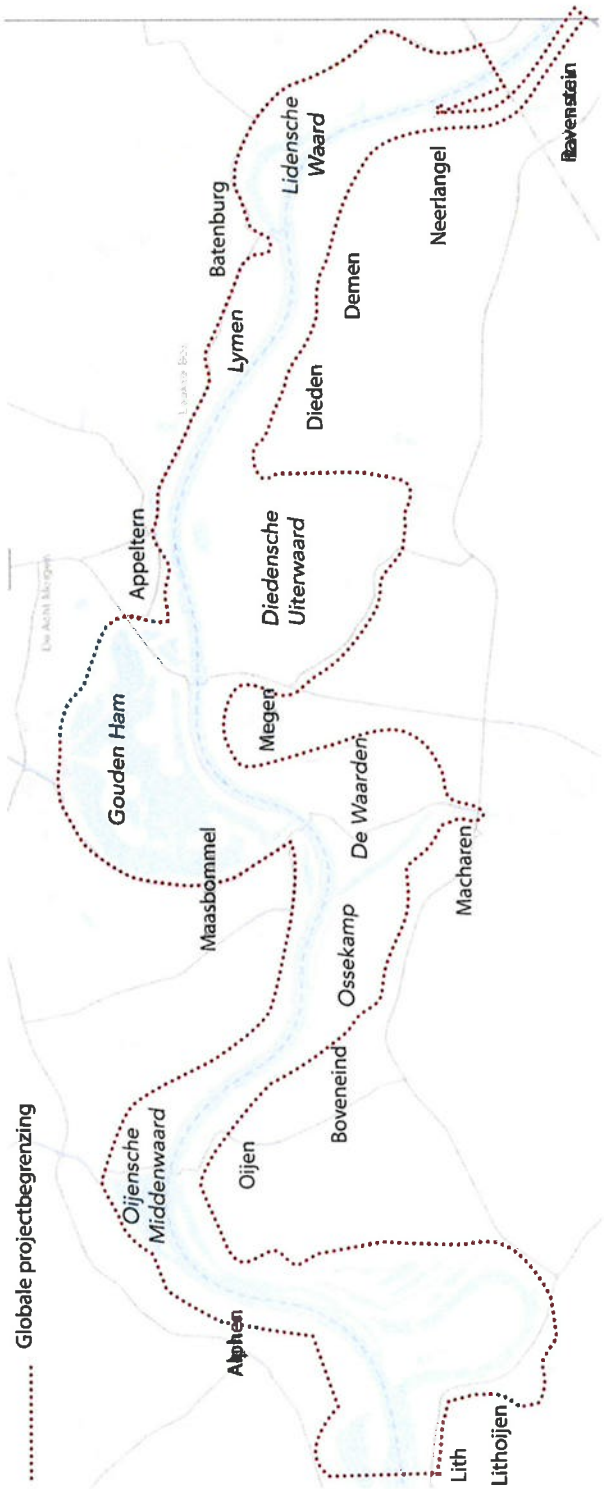
II PLANGEBIED PROJECT MEANDERENDE MAAS